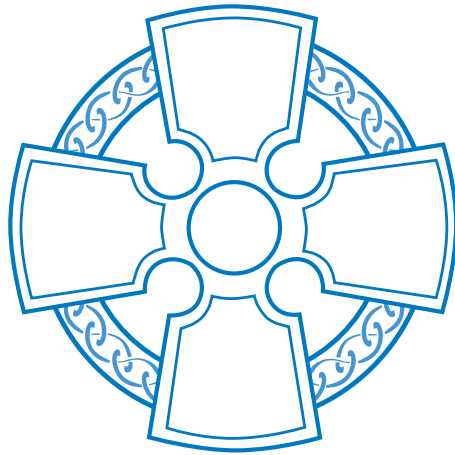

Yr Eglwys yng Nghymru

Y CATECISM

Amlinelliad o'r Ffydd

Y Catecism

Amlinelliad o'r Ffydd

Diben trefnu'r amlinelliad hwn o'r Ffydd fel Catecism yw ei gyflwyno mewn ffordd hwylus ar gyfer dysgu.

Y CYNNWYS

- I. GALWAD DUW : ATEB Y CRISTION
- II. CREDO'R CRISTION
- III. YR EGLWYS A GWEINIDOGAETH
- IV. UFUDD-DOD Y CRISTION
- V. YR YSBRYD GLÂN YN YR EGLWYS
 - Gras
 - Addoli a Gweddïo
 - Y Beibl
 - Y Sacramentau
- VI. GOBAITH Y CRISTION

I. GALWAD DUW: ATEB Y CRISTION

1. Beth yw dy enw bedydd?

Fy enw bedydd yw

2. Pwy a roddodd yr enw hwn i it?

Fy rhieni a'm rhieni bedydd adeg fy medyddio.

3. Beth a wnaeth Duw drosot yn dy fedydd?

Yn fy medydd galwodd Duw fi, a'm gwneud yn aelod i Grist, yn blentyn i Dduw, ac yn etifedd teyrnas nefoedd.

4. Pa addewidion a wnaethpwyd adeg dy fedydd?

Gwnaethpwyd tair addewid:

yn gyntaf, y byddwn yn ywrthod â'r diafol ac yn brwydro yn erbyn drygioni;

yn ail, y byddwn yn credu'r Ffydd Gristnogol a rhoi fy holl ymddiried yng Nghrist fel Arglwydd a Gwaredwr;

yn drydydd, y byddwn yn ufuddhau i ewyllys sanctaidd Duw a'i orchmynion, a'i wasanaethu'n ffyddlon holl ddyddiau fy mywyd.

5. A wyt yn rhwymedig i gyflawni'r addewidion hyn?

Ydwyf, ac fe wnaaf hynny trwy gymorth Duw.

6. Paham y bedyddir pobl?

Er mwyn iddynt gael eu gwneud yn aelodau o Gorff Crist.

7. Sut y gwneir ac y cyflawnir yr addewidion a wneir dros fabanod?

Gwneir yr addewidion gan eu rhieni a'u rhieni bedydd, gyda'r bwriad o'u magu a'u meithrin oddi mewn i gymdeithas yr Eglwys i adnabod Crist a'i ddilyn.

II. CREDO'R CRISTION

8. Ym mhle y cei di grynodedb o'r Ffydd Gristnogol?

Fe'i caf yng Nghredo'r Apostolion ac yng Nghredo Nicea.

CREDO'R APOSTOLION

Credaf yn Nuw Dad Hollalluog

creawdwr nef a daear:

ac yn Iesu Grist ei unig Fab ef, ein Harglwydd ni,

yr hwn a gaed trwy'r Ysbryd Glân,

a aned o Fair Forwyn,

a ddioddefodd dan Pontius Pilat,

a groeshoeliwyd, a fu farw, ac a gladdwyd.

Disgynnodd i uffern.

Y trydydd dydd y cyfododd o feirw,

a esgynnodd i'r nefoedd,

ac y mae'n eistedd ar ddeheuulaw Duw

Dad Hollgyfoethog;

oddi yno y daw i farnu'r byw a'r meirw.

Credaf yn yr Ysbryd Glân;

yr Eglwys lân gatholig;

cymun y saint;

maddeuant pechodau;

atgyfodiad y corff;

a'r bywyd tragwyddol. Amen

CREDO NICEA

**Credaf yn un Duw, y Tad Hollalluog,
gwneuthurwr nef a daear,
a phob peth gweledig ac anweledig.**

**Ac yn un Arglwydd Iesu Grist,
unig-genedledig Fab Duw,
cenedledig gan y Tad cyn yr holl oesoedd,
Duw o Dduw, Llewyrch o Lewyrch, Gwir Dduw o Wir Dduw,
wedi ei genhedlu, nid wedi ei wneuthur,
yn un hanfod â'r Tad,
a thrwyddo ef y gwnaed pob peth:
yr hwn er ein mwyn ni ddynion, ac er ein hiachawdwriaeth
a ddisgynnodd o'r nefoedd,
ac a gnawdiwyd trwy'r Ysbryd Glân o Fair Forwyn,
ac a wnaethpwyd yn ddyn,
ac a groeshoeliwyd hefyd drosom dan Pontius Pilat.
Dioddefodd ac fe'i claddwyd,
ac atgyfododd y trydydd dydd yn ôl yr Ysgrythurau,
ac esgynnodd i'r nef,
ac y mae'n eistedd ar ddeheuolaw'r Tad.
A daw drachefn mewn gogoniant i farnu'r byw a'r meirw:
ac ar ei deyrnas ni bydd diwedd.
A chredaf yn yr Ysbryd Glân,
Yr Arglwydd, y Bywiawdwr,
sy'n deillio o'r Tad a'r Mab,
yr hwn gyda'r Tad a'r Mab a gyd-addolir ac a gyd-ogoneddir,
ac a lefarodd trwy'r proffwydi.**

**A chredaf yn un Eglwys lân gatholig ac apostolig.
Addefaf un Bedydd er maddeuant pechodau.
A disgwyliaf am Atgyfodiad y meirw,
a bywyd y byd sydd i ddyfod. Amen**

9. Beth a ddysgi di o'r Credoau?

**Dysgaf gredu yn Nuw, Tad, Mab ac Ysbryd Glân, tri pherson yn un Duw,
a elwir gennym yn Drindod Sanctaidd sydd a'i hanfod yn gariad.**

10. Beth a ddysg yr Eglwys am Dduw Dad?

Dysg yr Eglwys mai Duw, creawdwr a llywodraethwr y bydysawd, a'm gwnaeth i a phob dyn ac a greodd bopeth yn ei gariad.

11. Beth yw ystyr hyn?

Golyga hyn fod y bydysawd yn dda er bod anrhefn drygioni i'w ganfod ynddo. Gwaith Duw cariadus ydyw, yn ei greu, ei gynnal a'i gyfarwyddo. Golyga fod y byd yn eiddo i'w greawdwr a'n bod ninnau'n cael ein galw i'w fwynhau ac i ofalu amdano yn ôl bwriad Duw. Golyga fod pawb yn deilwng o barch ac anrhydedd oherwydd iddynt gael eu creu ar ddelw Duw. Eu dyletswydd yw ymateb i'w gariad. Wrth fethu ymateb gwrthodwn gariad a phwrpas Duw; difwynir ei ddelw ynom ac ymddieithrwn oddi wrtho.

12. Beth a ddysg yr Eglwys am Dduw Fab?

Dysg yr Eglwys i'r Tad ddanfôn ei Fab er mwyn cymodi'r byd ag ef ei hun. Gwnaethpwyd ef yn ddyn a bu farw dros ein pechodau; atgyfodwyd ef mewn buddugoliaeth ar angau; dyrchafwyd ef i orsedd Duw fel ein heiriolwr a'n cyfryngwr; a daw drachefn fel ein barnwr a'n gwardwr.

13. Beth a ddysg yr Eglwys am Dduw yr Ysbryd Glân?

Dysg yr Eglwys mai Duw'r Ysbryd Glân sy'n ysbrydoli pob daioni a berthyn i ddyn. Daeth yn ei gyflawnder ar Wyl y Pentecost fel rhoddwr bywyd yn yr Eglwys. Ef sy'n rhoi nerth i mi, i dyfu'n debyg i Iesu Grist.

14. Ym mha ffordd y mynegir y Ffydd hon?

Mynegir y Ffydd hon mewn bywyd o fawl a gwasanaeth; crynhoir hi pan addolwn y Drindod Sanctaidd a dweud:

**Gogoniant i'r Tad, ac i'r Mab: ac i'r Ysbryd Glân;
megis yr oedd yn y dechrau, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn wastad: yn oes oesoedd. Amen**

III. YR EGLWYS A GWEINIDOGAETH

15. Beth yw'r Eglwys?

Teulu Duw a Chorff Crist yw'r Eglwys. Trwyddi y mae'n parhau ei waith o gymodi ymhlith dynion. Down yn aelodau ohoni trwy fedydd ac yr ydym yn un gyda'r rhai sy'n addoli Duw yn y nefoedd.

16. Sut y disgrifir yr Eglwys yn y Credoau?

Disgrifir hi fel un Eglwys, lân, gatholig ac apostolig.

17. Beth yw ystyr y geiriau hyn?

Wrth y geiriau hyn golygaf:

fod yr Eglwys yn *un* oherwydd mai hi yw'r teulu a brynwyd gan Dduw Dad er mwyn uno pawb yng Nghrist Iesu ein Harglwydd;

fod yr Eglwys yn *lân* oherwydd i Dduw ei neilltuo iddo ei hun trwy'r Ysbryd Glân;

fod yr Eglwys yn *gatholig* am ei bod yn gyffredin i'r holl fyd; am fod a wnelo hi â bywyd yn ei gyfanrwydd i bob cenedl hyd ddiwedd amser, a bod ganddi'r Ffydd Gristnogol yn ei chyflawnder;

fod yr Eglwys yn *apostolig* am iddi dderbyn ei hawdurdod dwyfol a'i hathrawiaeth oddi wrth Grist trwy ei apostolion, ac fe'i danfonir i gyflawni cenhadaeth Crist i bawb.

18. Beth yw cenhadaeth yr Eglwys?

Cenhadaeth yr Eglwys yw bod yn offeryn yn llaw Duw i adfer pawb i undeb ag ef ei hun ac â'i gilydd yng Nghrist.

19. Sut mae'r Eglwys yn cyflawni ei chenhadaeth

Cyflawna'r Eglwys ei chenhadaeth wrth weddïo, addoli, a chyhoeddi'r Efengyl ac wrth wasanaethu Duw trwy hyrwyddo cyfiawnder, heddwch a chariad trwy'r holl fyd.

20. Trwy bwy y mae'n cyflawni ei chenhadaeth?

Cyflawna'r Eglwys ei chenhadaeth trwy weinidogaeth ei holl aelodau.

21. Beth yw gweinidogaeth ei holl aelodau?

Gweinidogaeth ei holl aelodau yw cynrychioli Crist a'i Eglwys; tystio iddo pa le bynnag y bônt, yn ôl y doniau a roddwyd iddynt, parhau gwaith cymodol Crist yn y byd ac ymuno yn addoliad a bywyd yr Eglwys.

22. Beth yw gweinidogaeth esgob?

Gweinidogaeth esgob yw bod yn ben-bugail yn yr Eglwys; gwarchod y Ffydd; ordeinio, a gweinyddu bedydd esgob; a bod yn bennaf gweinidog y Gair a'r Sacramentau yn ei esgobaeth.

23. Beth yw gweinidogaeth offeiriad?

Gweinidogaeth offeiriad yw pregethu Gair Duw, dysgu a bedyddio; gweinyddu'r Cymun Bendigaid; datgan bendith a gollyngdod yn enw Duw, a gofalu dros y bobl a ymddiriedodd yr esgob iddo.

24. Beth yw gweinidogaeth dacon?

Gweinidogaeth dacon yw cynorthwyo'r offeiriad yn yr addoliad ac yn ei waith bugeiliol.

25. Beth yw'r Eglwys yng Nghymru?

Yr Eglwys yng Nghymru yw hen Eglwys ein gwlad; mae'n gatholig a diwygiedig. Cyhoedda a deil yn ddiysgog wrth athrawiaeth a gweinidogaeth yr *un* Eglwys, *lân*, *gatholig* ac *apostolig*.

26. Beth yw'r Cymundeb Anglicanaidd?

Teulu o Eglwysi o fewn Eglwys Gatholig Crist yw'r Cymundeb Anglicanaidd, yn sicrhau parhad athrawiaeth a threfn apostolig. Maent mewn cymundeb llawn â'i gilydd ac ag Esgobaeth Caergaint.

IV. UFUDD-DOD Y CRISTION

27. Yn dy Fedydd addewaist gadw ewyllys sanctaidd Duw a'i orchmynion holl ddyddiau dy fywyd.

Ym mhle mae Duw wedi datgan y rhain?

Datguddiodd Duw ei ewyllys a'i orchmynion yn Ysgrythurau'r Hen Destament a'r Newydd, ac yn arbennig yn nysgeidiaeth ac esiampI ein Harglwydd Iesu Grist.

28. Beth yw'r Deg Gorchymyn?

Deddfau a roddwyd i Moses a phobl Israel yw'r Deg Gorchymyn.

Duw a ddywedodd:

- i.** Myfi yw'r Arglwydd dy Dduw; na fydded iti dduwiau eraill ond myfi.
- ii.** Na wna i ti dy hun ddelw gerfiedig, na llun dim sydd yn y nefoedd uchod, nac ar y ddaear isod, nac yn y dŵr o dan y ddaear; na ostwng iddynt, ac na addola hwynt.
- iii.** Na chymer enw'r Arglwydd dy Dduw yn ofer.
- iv.** Cofia gadw'n sanctaidd y dydd Sabath.
- v.** Anrhydedda dy dad a'th fam.
- vi.** Na ladd.
- vii.** Na wna odineb.
- viii.** Na ladrata.
- ix.** Na ddwg gam dystiolaeth yn erbyn dy gymydog.
- x.** Na chwennych ddim sy'n eiddo dy gymydog.

29. Beth wyt ti'n ei ddysgu oddi wrth y Gorchmynion hyn?

Rwy'n dysgu dau beth: fy nyletswydd tuag at Dduw a'm dyletswydd tuag at fy nghymydog.

30. Beth felly yw dy ddyletswydd tuag at Dduw?

Fy nyletswydd tuag at Dduw yw:

- i.** ei addoli fel yr unig wir Dduw, ei garu, ymddiried ynndo, ufuddhau iddo, a dwyn eraill i'w wasanaethu;
- ii.** peidio â rhoi dim yn uwch na Duw;
- iii.** dangos parch tuag at Dduw ar feddwl, gair a gweithred;
- iv.** cadw'r Sul fel cyfle i gyd-addoli, dysgu, a meithrin cymdeithas

31. Beth yw dy ddyletswydd tuag at dy gymydog?

Fy nyletswydd tuag at fy nghymydog yw:

- i.** caru, parchu a chynorthwyo fy rhieni:
- ii.** parchu'r bywyd a roddodd Duw i mi; gweddïo am heddwch a gweithio drosto; peidio ag anwesu casineb, rhagfarn, na gelyniaeth yn fy nghalon; bod yn gwrtais tuag at bawb; a bod yn dirion wrth holl greaduriaid Duw;
- iii.** bod yn lân ar feddwl, gair a gweithred; disgyblu fy chwantau corfforol trwy nerth yr Ysbryd Glân sy'n trigo ynof; ac os yn briod bod yn ffyddlon i'm cymar;
- iv.** bod yn onest a theg ym mhopeth a wna; peidio â lladrata na thwylo; ceisio cyfiawnder, rhyddid, ac angenrheidiau bywyd i bawb; a gwneud fy nyletswydd fel dinesydd;
- v.** dweud y gwir, peidio ag enllibio a hel straeon; a pheidio byth trwy gadw'n ddistaw â gadael i eraill gael bai ar gam;
- vi.** peidio â rhoi lle i genfigen, trachwant ac eiddigedd, a bod yn ddiolchgar a hael.

32. Beth oedd crynodeb ein Harglwydd Iesu Grist o'r Deg Gorchymyn?

Dywedodd ein Harglwydd Iesu Grist: Câr yr Arglwydd dy Dduw â'th holl gallon â'th holl enaid ac â'th holl feddwl. Dyma'r gorchymyn mwyaf a'r cyntaf. Ac y mae'r ail yn debyg iddo: Câr dy gymydog fel ti dy hun. Ar y ddau orchymyn hyn y mae'r holl gyfraith a'r proffwydi yn dibynnu.

Drachefn dywedodd ein Harglwydd Iesu Grist: yr wyf yn rhoi i chwi orchymyn newydd: carwch eich gilydd. Fel y cerais i chwi, felly yr ydych i garu eich gilydd.

V. YR YSBRYD GLÂN YN YR EGLWYS

GRAS

33. Sut y gelli gyflawni'r Gorchmynion hyn a goresgyn temtasiwn a phechod?

Trwy ras Duw yn unig.

34. Beth a olygi wrth ras Duw?

Wrth ras Duw golygaf y cymorth a gaf ganddo; trwy ei ras maddeuir fy mhechodau; a thrwy nerth yr Ysbryd Glân fe'm hysbrydolir a'm cadarnhau.

35. Ym mha ffyrdd yr wyt ti'n derbyn doniau gras Duw?

Derbyniaf hwy o fewn cymdeithas yr Eglwys wrth addoli a gweddïo, wrth ddarllen y Beibl, wrth dderbyn y Sacramentau, ac wrth fyw'n feunyddiol i'w ogoniant.

ADDOLI A GWEDDÏO

36. Beth a olygi wrth addoli?

Fy ymateb i gariad Duw yw addoli: yn gyntaf, trwy ymuno ag eraill pan fo'r Eglwys yn ymgynnull i offrymu gweddi, i weinyddu'r Sacramentau, ac i ddarllen ei Air sanctaidd; yn ail, trwy ei arddel ef yn Arglwydd fy mywyd, a gwneud fy ngwaith er mwyn ei anrhydedd a'i ogoniant.

37. Paham y cedwir y Sul gennym fel prif ddiwrnod addoli cyhoeddus?

Cedwir y Sul gennym fel prif ddiwrnod addoli cyhoeddus ac fel dathliad wythnosol o Ddydd y Pasg, y dydd yr atgyfododd ein Harglwydd Iesu Grist o feirw.

38. Beth yw gweddi?

Fy ymateb i Dduw mewn geiriau neu hebddynt yw gweddi; addolaf a chlodforaf ef, a diolch iddo; gwnaf gyffes o'm pechodau a gofyn am gael maddeuant; gweddiaf dros eraill a throsaf fy hun; gwrandawaf ar Dduw a cheisio gwybod ei ewyllys.

39. Pa weddi a ddysgodd ein Harglwydd Iesu Grist i ni?

**Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw;
deled dy deyrnas;
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol,
A maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.**

**Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen**

Y BEIBL

40. Beth yw'r Beibl?

Y Beibl yw hanes datguddiad Duw ohono'i hun i'r ddynolryw trwy ei bobl Israel, ac yn bennaf oll yn ei Fab, Iesu Grist.

41. Sut y rhoddwyd y Beibl i ni?

Rhoddwyd y Beibl i ni trwy'r Ysbryd Glân. Ef yn y lle cyntaf a ysbrydolodd ac a dywysodd rai i'w ysgrifennu; ac a arweiniodd yr Eglwys i dderbyn yr hyn a ysgrifennwyd fel Ysgrythur Lân.

42. Sut y dylem ddarllen y Beibl?

Dylem ddarllen y Beibl yn weddigar a chyda'r dyhead y bydd Duw trwy ei Ysbryd Glân yn llefaru wrthym, ac yn ein galluogi i'w adnabod a chyflawni ei ewyllys.

Y SACRAMENTAU

43. Beth a olygi di wrth sacrament?

Wrth sacrament golygaf ddefnyddio pethau materol fel arwyddion ac addewidion sicr o ras Duw; ac fel cyfryngau y derbyniwn ni ei roddion trwyddynt.

44. Beth yw dwy ran sacrament?

Dwy ran sacrament yw'r arwydd gweledig oddi allan a'r gras ysbrydol oddi mewn.

45. Pa sawl sacrament a ordeiniodd Crist yn yr Efengyl ar gyfer ei Eglwys?

Y mae Crist yn yr Efengyl wedi ordeinio dau sacrament ar gyfer ei Eglwys fel rhai sy'n angenrheidiol i bawb er sicrhau bywyd cyflawn: Y Bedydd a'r Cymun Bendigaid.

BEDYDD

46. Beth yw Bedydd?

Sacrament yw Bedydd: ynddo fe'n gwneir ni'n eiddo i Grist, trwy weithred yr Ysbryd Glân?

47. Beth yw'r arwydd gweledig oddi allan yn y Bedydd?

Yr arwydd gweledig yn y Bedydd oddi allan yw dŵr; ynddo fe'n bedyddir 'Yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân'.

48. Beth yw'r rhodd ysbrydol oddi mewn yn y Bedydd?

Y rhodd ysbrydol oddi mewn yn y Bedydd yw undeb â Christ yn ei farw a'i atgyfodi, maddeuant pechodau, a genedigaeth newydd i deulu Duw, yr Eglwys.

49. Beth a ddisgwylir gennym yn ein Bedydd?

Disgwylir inni droi oddi wrth bechod, credu'r Ffydd Gristnogol, a rhoi ein hunain i Grist i fod yn weision iddo.

Y CYMUN BENDIGAIÐ

50. Beth yw'r Cymun Bendigaid?

Y Cymun Bendigaid yw'r sacrament a orchmynnodd Crist er coffa gwastadol am ei fyw a'i atgyfodi, nes ei ddyfod drachefn. Yn y Cymun Bendigaid, y mae Crist yn ein huno ni yn ei un offrwm ohono'i hun ac yr ydym yn derbyn bendithion ei aberth yn ddiolchgar.

51. Pa enwau eraill a roddir i'r gwasanaeth hwn?

Gelwir gwasanaeth y Cymun Bendigaid yn Swper yr Arglwydd, Torri'r Bara, a'r Ewcarist; fe'i gelwir hefyd yn Litwrgi, ac yn Offeren.

52. Beth yw'r arwydd gweledig oddi allan yn y Cymun Bendigaid?

Yr arwydd gweledig oddi allan yn y Cymun Bendigaid yw bara a gwin a roddir ac a dderbynnir yn ôl gorchymyn Crist.

53. Beth yw'r gras ysbrydol oddi mewn yn y Cymun Bendigaid?

Y gras ysbrydol oddi mewn yn y Cymun Bendigaid yw Corff a Gwaed Crist a roddir i'w bobl ac a dderbynnir trwy ffydd.

54. Beth a dderbyniwn er ein lles yn y Cymun Bendigaid?

Dyma beth a dderbyniwn er ein lles yn y Cymun Bendigaid: maddeuant pechodau, cryfhau ein hundod â Christ ac â'n gilydd, a rhagflas o'r wledd nefol sydd yn ein cynnal yn y bywyd tragwyddol.

55. Beth a ddisgwylir gennym pan ddown i'r Cymun Bendigaid?

Disgwylir inni, gan feddu ffydd fywiol yn nhrugaredd Duw, chwilio'n bucheddau, edifarhau am ein pechodau, a bod mewn cariad Cristnogol â phawb.

56. Pa ddefodau sacramentaidd eraill a ddarperir yn yr Eglwys?

Y defodau sacramentaidd eraill a ddarperir yw: Bedydd Esgob (neu Gonffyrmasiwn), Ordeinio, Glân Briodas, Gweinidogaeth Gollyngdod, a Gweinidogaeth Iacháu.

CONFFYRMASIWN

57. Beth yw Conffyrmasiwn neu Fedydd Esgob?

Bedydd Esgob yw'r ddefod y gwneir yn amlwg ynddi aeddfedrwydd yr ymrwymiad a wnaethom gyntaf yn ein Bedydd. Mewn Bedydd Esgob derbynnir nerth yr Ysbryd Glân trwy weddi ac arddodi dwylo gan yr esgob.

58. Beth a ddisgwylir gan y rhai sydd i dderbyn Bedydd Esgob?

Disgwylir i bawb a gais Fedydd Esgob fod wedi eu bedyddio ac wedi derbyn hyfforddiant digonol yn y ffydd Gristnogol; eu bod yn edifar am eu pechodau, yn barod i gyffesu Iesu Grist yn Waredwr, ac i ufuddhau iddo fel eu Harglwydd.

ORDEINIO

59. Beth yw Ordeinio?

Ordeinio yw'r ddefod lle rhydd Duw trwy weddi ac arddodiad dwylo gan esgob, awdurdod a gras yr Ysbryd Glân i'r rhai a wneir yn esgobion, offeiriaid a diaconiaid.

GLÂN BRIODAS

60. Beth yw Glân Briodas?

Uniad rhwng gŵr a gwraig a bery am oes, ac a ordeiniwyd gan Dduw yw Glân Briodas. Gwna Cristnogion eu haddewidion gerbron Duw a'r Eglwys, a derbyniant ras a bendith Duw i'w cynorthwyo i'w cyflawni.

GWEINIDOGAETH GOLLYNGDOD

61. Beth yw Gweinidogaeth Gollyngdod?

Yng Ngweinidogaeth Gollyngdod mae'r rhai sy'n gwir edifarhau am eu pechodau gan benderfynu ymrwrthod â hwy byth rhagllaw, wedi iddynt eu cyffesu i Dduw o'u gwirfodd ac yn llwyr gerbron offeiriad, yn derbyn trwy ei weinidogaeth faddeuant yr Hollalluog Dduw.

GWEINIDOGAETH IACHÁU

62. Beth yw Gweinidogaeth sacramentaidd Iacháu?

Yng Ngweinidogaeth sacramentaidd Iacháu, mewn ymateb i ffydd a gweddi, trwy arddodi dwylo neu eneinio ag olew gan offeiriad, rhoddir gras Duw i iachau meddwl, corff ac ysbryd.

63. A yw gweithgarwch Duw wedi ei gyfyngu i ddefodau sacramentaidd?

Nid yw Duw yn ei gyfyngu ei hun i ddefodau sacramentaidd. Naill ai ordeiniwyd hwy gan Grist ei hun, neu bu iddynt dyfu yn yr Eglwys o dan arweiniad yr Ysbryd Glân. Enghreifftiau ydynt o'r amryfal ffyrdd a ddefnyddir gan Dduw i ymestyn atom trwy bethau materol.

64. Ym mha fodd y mae'r sacramentau'n gysylltiedig â'n gobaith fel Cristnogion?

Y mae'r sacramentau yn cynnal ein gobaith yn y presennol ac yn rhagdybio y bydd y gobaith hwnnw'n cael ei gyflawni.

VI. GOBAITH Y CRISTION

65. Beth yw gobaith y Cristion?

Gobaith y Cristion yw byw bywyd llawn a newydd yng Nghrist; y mae yn ddisgwyl hyderus am ddyfod Crist mewn gogoniant, y farn ddiwethaf a'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol.

66. Beth a olygwn wrth Grist yn dyfod mewn gogoniant?

Wrth ddyfodiad Crist mewn gogoniant golygwn y daw Crist drachefn yn niwedd amser i wneud pob peth yn newydd.

67. Beth a olygwn wrth y farn ddiwethaf?

Wrth y farn ddiwethaf golygwn y cyfrif, pan ddaw Crist yn ei ogoniant, a rydd pob un ohono'i hun i Dduw, yr hwn a gondemnia ac a ddinistria beth bynnag sydd ddrwg, ac a ddwg ei weision i lawenydd eu Harglwydd.

68. Beth a olygwn wrth atgyfodiad y corff?

Wrth atgyfodiad y corff golygwn y cyfyd Duw ni o farwolaeth yng nghyflawnder ein bod fel y cyfododd efe Iesu Grist oddi wrth y meirw, er mwyn i ni fyw gyda Christ yng nghymun y saint.

69. Beth a olygwn wrth nefoedd ac uffern?

Nefoedd yw mwynhau Duw yn dragwyddol. Uffern yw'r alltudiaeth sy'n dilyn o wrthod ohonom Dduw.

70. Beth a olygwn wrth gymun y saint?

Cymun y saint yw holl deulu Duw, y byw a'r meirw, wedi eu huno â'i gilydd yng Nghrist yn dragwyddol trwy ras, mewn sacrament, mawl a gweddi fel y gall Duw yn ei drugaredd diderfyn ddwyn yr Eglwys gyfan, y byw a'r meirw yn yr Arglwydd Iesu, i atgyfodiad llawen a chyflawniad ei deyrnas dragwyddol.

71. Beth a olygwn wrth fywyd tragwyddol?

Gwir adnabod Duw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist yw bywyd tragwyddol. Y mae hwnnw gennym yn amherffaith eisoes, a thrwy ras Duw fe gawn ryw ddydd ei fwynhau yn berffaith mewn undeb cariad gyda holl bobl Dduw.

72. Beth felly yw ein sicrwydd fel Cristnogion?

Ein sicrwydd fel Cristnogion yw na all nac angau, nac einioes, na'r presennol, na'r dyfodol, ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. Felly gan gynyddu beunydd yn yr Ysbryd Glân a dilyn esiempl ein Gwaredwr Iesu Grist, fe'n gwneir yn y diwedd yn debyg iddo ef, oherwydd cawn ei weld ef fel y mae.

Felly gweddi'af:

Bydded i Dduw pob gras, yr hwn a'n galwodd i'w dragwyddol ogoniant yng Nghrist Iesu, wedi i ni ddioddef am ychydig, ein gwneud yn gymwys, yn gadarn, yn grym, ac yn ddiysgog.

Iddo ef y bo'r gogoniant a'r gallu yn oes oesoedd. Amen